

**KANAK-KANAK MINORITI ORANG ASLI DI MALAYSIA: MENGGAPAI
LITERASI BAHASA MELAYU**

*(Children of The Orang Asli Minority In Malaysia: Achieving
The Malay Language Literacy)*

ABDULL SUKOR SHAARI
abdsukor@uum.edu.my
Universiti Utara Malaysia

NURAINI YUSOFF
nuraini@uum.edu.my
Universiti Utara Malaysia

MOHD IZAM GHAZALI
mizam@uum.edu.my
Universiti Utara Malaysia

MOHD HASANI DALI
hasani@uum.edu.my
Universiti Utara Malaysia

ABSTRAK: Bahasa Semai merupakan bahasa natif bagi murid-murid Orang Asli di Kampung Terisu Cameron Highland, Pahang, Malaysia. Sebaliknya, Bahasa Melayu (BM) menjadi bahasa kedua yang lebih ketara penggunaannya di dalam bilik darjah. Kajian ini dijalankan untuk mengenal pasti masalah-masalah utama yang dihadapi dalam literasi BM dan punca-punca mengapa masalah itu berlaku. Sampel kajian terdiri daripada 33 orang murid Orang Asli Tahun 5 di Sekolah Kebangsaan Terisu dan dua guru Bahasa Melayu. Kajian ini menggunakan reka bentuk kaedah kualitatif kajian kes melalui temu bual sebagai metod kajian. Berdasarkan temu bual didapati bahawa antara masalah utama yang dihadapi dalam literasi BM berkait rapat dengan isu budaya. Hasil kajian ini diharapkan dapat memberi input kepada penggubal kurikulum, pentadbir pendidikan dan guru-guru.

Kata Kunci: Pengajaran dan pembelajaran murid Orang Asli, literasi Bahasa Melayu, bahasa Melayu sebagai bahasa kedua, budaya, pendekatan kualitatif

ABSTRACT: Semai language is the native language for students at the Kampung Orang Asli Terisu Cameron Highlands, Pahang, Malaysia. In contrast, the Malay Language (BM) is the second language that is more significantly used in the classroom. The study was conducted to identify the main problems encountered in the Malay Language Literacy and the reasons for the problems. The study sample consisted of 33 Year Five Orang Asli students, two Malay language teachers in Sekolah Kebangsaan Terisu, Cameron Highland, Pahang. This study used the qualitative research design of a case study through interviews

as the research method. Based on the interviews, the findings showed that the main problem faced in the Malay Language literacy is closely related to cultural issues. The study is expected to provide input to the curriculum developers, education administrators and teachers.

Keywords: *Teaching and learning of Orang Asli students, Malay Language literacy, Malay as a second language, culture, qualitative approaches*

PENGENALAN

Pendidikan literasi bahasa, khususnya Bahasa Melayu sebagai mata pelajaran utama yang diajarkan di sekolah seluruh Malaysia perlu dimantapkan lagi bersesuaian dengan kedudukannya sebagai bahasa rasmi dan bahasa kebangsaan negara (Perkara 152 Perlembagaan Persekutuan). Kejayaan mendaulatkan Bahasa Melayu bersesuaian dengan kedudukannya perlu diusahakan semua pihak di seluruh negara secara berterusan. Sekolah dan guru mata pelajaran Bahasa Melayu mempunyai tanggungjawab besar bagi memastikan semua pelajar berkemampuan menguasai kemahiran literasi Bahasa Melayu seawal tahap satu di sekolah rendah. Ini selaras dengan matlamat kerajaan menjadikan Bahasa Melayu sebagai bahasa perpaduan dan bahasa pengantar utama negara (Laporan Jawatankuasa Pelajaran, 1956). Penguasaan literasi Bahasa Melayu amat berkait rapat dengan fungsi Bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar dan bahasa ilmu dalam sistem pendidikan di Malaysia. Bahasa Melayu menjadi bahasa perhubungan dan bahasa pengantar dalam mata pelajaran yang diajarkan di sekolah dan sebagai satu daripada mata pelajaran utama dalam sistem pendidikan negara sejak lebih setengah abad. Dalam menongkah arus cabaran globalisasi, guru perlu bersedia memantapkan lagi pedagogi literasi Bahasa Melayu dan melakukan satu transformasi bagi menyesuaikan dengan keperluan semasa dalam pelbagai bidang ilmu (Kementerian Pelajaran Malaysia, 2010).

Dalam melahirkan modal insan bertaraf dunia, kerajaan telah menjadikan pendidikan sebagai satu daripada Bidang Keberhasilan Utama Negara (NKRA). NKRA pendidikan merupakan titik permulaan ke arah menambah baik prestasi pelajar secara menyeluruh dan membolehkan mereka mendapat akses kepada pendidikan berkualiti (RMK10). Namun dalam usaha Kementerian Pelajaran Malaysia (KPM) memperkasakan pendidikan negara, terdapat segelintir murid masih ketinggalan dalam pendidikan iaitu murid Orang Asli. Di Malaysia, Orang Asli merupakan kumpulan minoriti iaitu 0.5% daripada populasi penduduk Malaysia. Mereka dapat dibahagikan kepada 18 suku kaum (Nicholas, 2000). Nicholas (2007) menjelaskan jika 100 murid Orang Asli yang memasuki tahun satu, hanya enam pelajar sahaja yang akan menamatkan pengajian sehingga tingkatan lima. 94% daripada mereka akan tidak dapat dikesan sama ada menamatkan pengajian atau tidak. Beliau menambah perbezaan pedagogi dan budaya sebagai antara penyumbang kepada wujudnya permasalahan tersebut.

Jika ditinjau daripada peratus kelulusan peperiksaan dalam kalangan murid-murid Orang Asli, didapati mereka amat jauh ketinggalan dan boleh dikategorikan

sebagai orang-orang yang terpinggir (Mohd Fauzi, 2006). Salah sebuah sekolah kebangsaan yang dihuni oleh murid Orang Asli mendapati peratus lulus Ujian Peperiksaan Sekolah Rendah (UPSR) masih 0% walaupun sekolah tersebut mula diwujudkan oleh Jabatan Hal Ehwal Orang Asli (JHEOA) sejak tahun 1978.

Memang banyak kajian tentang pendidikan Orang Asli. Antaranya ialah kajian yang berkisar di sekitar bacaan Orang Asli (Abd. Aziz, Ramlah, Md. Nasir, Suppiah, & Roslinda 2010; kajian tahap pendidikan Orang Asli (Nurahimah, Mustapa, Nuraini, Abdul Malek, Mohd Izam & Abdull Sukor, 2009). Kajian tentang masalah membaca murid Orang Asli (Abd. Aziz, Ramlah, Md. Nasir, Suppiah & Roslinda, 2010). Kajian Orang Asli dengan penerimaan dakwah (Halim 2003), kajian pembangunan Orang Asli (Noraini 2001), arang asli dan kepercayaan animisme (Huzaimah 2006).

Walau bagaimanapun, terdapat juga beberapa kajian berkenaan literasi pelajar. Antaranya kajian terhadap literasi pelajar sekolah biasa dengan buku teks sekolah (Norainah, 2004), masalah literasi dan kemahiran membaca (Farehah, 2000), Junaidah (1999) pula mengkaji masalah literasi Jawi kalangan pelajar sekolah, Syahrom (2002) pula mengkaji ujian menilai kefahaman membaca Bahasa Melayu dan akhir sekali kajian Azhar (1998), mengkaji faktor-faktor yang mempengaruhi literasi dalam kalangan murid luar bandar di Sarawak. Setakat ini, kajian tentang masalah Orang Asli dalam literasi Bahasa Melayu sangat kurang. Justeru, kajian ini dijalankan untuk mengenal pasti masalah-masalah utama yang dihadapi dalam literasi Bahasa Melayu dan di samping itu kajian ini juga cuba menjelaskan punca-punca kepada masalah literasi murid Orang Asli

METODOLOGI

Reka Bentuk Kajian

Kajian ini merupakan sebuah kajian kualitatif berbentuk kajian kes. Menurut Burn (1995), Merriam (1998) dan Yin (1995), penggunaan reka bentuk penyelidikan kajian kes menggunakan data kualitatif amat sesuai apabila sesuatu kajian melibatkan pemerhatian seseorang individu atau unit, satu kumpulan manusia, keluarga, satu kelas, sekolah, satu masyarakat, peristiwa atau budaya. Beberapa orang penyelidik pula telah menekankan kebaikan kajian kes. Merriam (1998) menyatakan kajian kes digunakan untuk meningkatkan kefahaman yang mendalam tentang subjek yang dikaji, berfokus kepada aspek proses berbanding output, dan mementingkan penemuan bukannya pengesahan sesuatu teori atau dapatan. Menurut Yin (1998) pula, kajian kes adalah berkaitan dengan strategi penyelidikan yang berfokus kepada persoalan 'siapa', 'mengapa' atau 'apakah'. Ini bermakna kajian kes membolehkan penyelidikan yang menyeluruh atau holistik bagi mengetahui ciri-ciri dalam sesuatu peristiwa atau kehidupan sebenar. Untuk mendapatkan gambaran yang lengkap, sesuatu kajian kes mesti mengumpulkan data dari berbagai-bagai sumber untuk membolehkan kefahaman yang mendalam terhadap sesuatu penyelidikan (Burn, 1995).

Sampel kajian ini ialah dua orang guru dan 30 orang murid Orang Asli tahun 5 di Sekolah Kebangsaan Terisu, Cameron Highland. Kaedah pensampelan *non-probability sampling* digunakan dalam penyelidikan ini. Oleh kerana kajian ini melibatkan tinjauan berkaitan masalah literasi Bahasa Melayu pelajar-pelajar Orang Asli, maka kaedah persampelan bertujuan dipilih kerana dipercayai dapat mewakili objektif sesuatu penyelidikan berkaitan sesuatu fenomena yang ingin dikaji (Burn, 1995), memilih kes bagi menggambarkan proses, (Silverman, 2000), memilih sampel supaya dapat memberi maklumat dalam kajian ini (Merriam, 1998). Creswell (2002) dan Bogdan dan Biklen (2003) menyatakan bahawa melalui pensampelan sebegini, responden yang dipilih merupakan responden terbaik yang dapat memberikan sumber maklumat yang maksimum bagi membantu memahami fenomena yang dikaji. Pengkaji menggunakan dua orang guru yang berpengalaman yang telah mengajar lebih daripada tujuh tahun dan secara sukarela bersedia untuk menjadi responden kajian.

Kaedah Temu Bual Sebagai Instrumen Kajian

Terdapat beberapa jenis instrumen digunakan untuk mengumpulkan maklumat dalam penyelidikan ini. Satu daripada instrumen yang mempunyai kaitan dengan kaedah kualitatif ini adalah menggunakan teknik temu bual. Patton (1980) menyatakan terdapat tiga jenis teknik temu bual iaitu temu bual formal, temu bual tidak formal dan temu bual terbuka. Fontana dan Fey (1994) dan Meriam (1998) juga menyatakan terdapat tiga jenis temu bual iaitu temu bual berstruktur, temu bual separa berstruktur dan temu bual tidak berstruktur. Dalam kajian ini, penyelidik menggunakan temu bual separa berstruktur kerana ia bersifat fleksibel dan keadaan ini membolehkan responden menghuraikan apa yang difikirkannya sesuai kepada penyelidik. Teknik temu bual dalam kajian ini melibatkan guru-guru sekolah Orang Asli ini dan akan dianalisis untuk mengetahui masalah utama yang dihadapi dalam literasi Bahasa Melayu. Instrumen yang digunakan dalam kajian ini ialah protokol temu bual berdasarkan konsep triangulasi. Tujuan temu bual ini adalah untuk mengenal pasti dengan lebih mendalam tentang masalah utama murid-murid Orang Asli dalam pengajaran penulisan.

Prosedur dan Langkah-langkah Pengumpulan Data

Bahagian ini akan menerangkan beberapa prosedur yang dilakukan untuk merancang dan melaksanakan proses pengumpulan data. Oleh kerana proses pengumpulan data adalah rumit, ianya harus dirancang dan dijalankan dengan teliti. Dalam kajian kualitatif, *rappo* antara penyelidik dan responden adalah perlu untuk mengurangkan kebimbangan dan pembinaan kepercayaan (Glesne, 1999). *Rappo* memudahkan penyelidik mendapatkan maklumat yang secukupnya untuk menyelidikannya (Glesne, 1979) dan *rappo* yang terbina membolehkan responden memberikan pelbagai maklumat personel atau beraksi dalam keadaan yang biasa dan rasa selamat tanpa dipengaruhi oleh kehadiran penyelidik.

Dalam penyelidikan ini, penyelidik akan bekerja bersama-sama dengan guru-guru yang dipilih sebagai sampel. *Rappo* antara penyelidik dengan guru tersebut merupakan salah satu faktor penting dalam menentukan kejayaan penyelidikan ini. Melalui temu bual bersemuka, perbualan dirakam menggunakan pita rakaman dan nota catatan. Sesi temu bual dimulakan dengan mengajukan soalan-soalan asas berbentuk umum dan mudah dan kemudian menjurus kepada yang lebih berfokus. Sesi ini dijalankan bertujuan untuk mendapatkan penjelasan masalah-masalah yang dihadapi oleh murid-murid Orang Asli dalam pembelajaran penulisan karangan mata pelajaran Bahasa Melayu.

Penganalisan Data

Pendekatan analisis kandungan seperti mana yang dicadangkan oleh Miles dan Huberman (1984), dan Merriam (1998) telah digunakan untuk menganalisis data temu bual. Menurut Burn (1995) analisis kandungan merupakan kaedah analisis yang sering digunakan dalam kajian kualitatif. Analisis kandungan digunakan untuk mengenal pasti tema, konsep dan makna. Dalam hal ini, analisis kandungan memerlukan sistem pengkodan yang berkaitan dengan matlamat sesuatu penyelidikan. Menurut Burn (1995) lagi, kategori pengkodan harus dibangunkan sebaik sahaja pengumpulan data pertama dilakukan. Pengkodan memudahkan seseorang penyelidik memahami maklumat yang diperoleh dan menjadi panduan kepadanya untuk menentukan apakah yang harus difokuskan kepada maklumat seterusnya. Miles dan Huberman (1984) menyatakan bahawa pengkodan bukanlah sesuatu data yang telah siap sedia dianalisis, tetapi diterbit terus menerus sepanjang proses pengumpulan data.

Semua maklumat yang diperoleh melalui temu bual, akan diperdengarkan semula oleh pengkaji melalui pita rakaman dan membandingkannya dengan catatan yang dilakukan. Penganalisan data temu bual dilakukan secara manual mengikut soalan-soalan yang dikemukakan. Penganalisan data temu bual ini dilakukan mengikut dua peringkat, iaitu (i) peringkat transkripsi rakaman temu bual (ii) pencarian tema dan pengkodan.

Triangulasi Data

Kebolehpercayaan menggambarkan situasi iaitu sesuatu dapatan dalam penyelidikan mempunyai replikasi sekiranya penyelidikan dilakukan dalam situasi yang sama (Merriam, 1998). Triangulasi merupakan salah satu kaedah yang boleh meningkatkan kebolehpercayaan sesuatu penyelidikan kualitatif (Merriam, 1998). Seterusnya kaedah triangulasi boleh meningkatkan kredibiliti penemuan dan saranan yang dihasilkan dalam sesuatu penyelidikan (Lincoln, 1995; Stake, 1995). Diharapkan penggunaan kaedah triangulasi yang melibatkan data dari pelbagai sumber iaitu temu bual dengan guru-guru yang mengajar Bahasa Melayu dan dokumen para pelajar di sekolah berkenaan dijangka mampu meningkatkan kebolehpercayaan penyelidikan ini.

DAPATAN KAJIAN

Masalah-Masalah Utama Murid-Murid Orang Asli dalam Pembelajaran Penulisan Karangan Bahasa Melayu

Secara umumnya, daripada penelitian hasil kajian mendapati bahawa kesemua responden bersetuju bahawa kanak-kanak murid Orang Asli majoritinya menghadapi banyak masalah dalam pembelajaran penulisan karangan Bahasa Melayu. Antara beberapa masalah yang dihadapi dalam pembelajaran penulisan Bahasa Melayu ialah masalah membaca. Berikut akan diuraikan masalah utama yang berkaitan dengan masalah membaca, iaitu seperti berikut:

1. Seramai tiga atau empat orang murid tidak boleh membaca dalam satu kelas.
2. Walaupun terdapat murid yang boleh membaca tetapi bukan semua mereka memahami makna ayat terutama ayat majmuk
3. Kebanyakan murid menguasai kemahiran 3M tetapi 3M mereka ialah main, makan dan menyanyi dan bukannya membaca, menulis dan mengira.

Dari segi kemahiran menulis pula, dapatan temu bual menunjukkan bahawa hanya sebahagian murid sahaja yang boleh membuat ayat menggunakan perbendaharaan kata yang mudah. Ayat yang dibina pula tidak banyak menggunakan imbuhan. Malah dalam penulisan Bahasa Melayu masih lagi terdapat penggunaan perkataan bahasa ibunda. Di samping itu, dalam penulisan yang dihasilkan hanya menggunakan kosa kata yang bersifat mudah.

Kita boleh nampak bila murid yang boleh buat penulisan pun tapi bila buat pemahaman pun jadi masalah...contoh gambar seperti kita cakap "menjerang air"...dia tak tahu menjerang tu apa...menjerang air tu murid tak pernah dengar...yang hanya dia tahu masak air. Bagi murid ini masak tu semua benda...contoh merebus...lain pulak...banyak kosa kata tak kuasai. (R1)

Bila kita mengajar pemahaman, kita beri gambar pada murid, di bawah gambar tu kita tulis menjerang macam ni...merebus macam ni....kita kena terang satu-satu pada murid baru dia nampak gambaran tu, kalau kita hanya cerita pada murid, depa tak boleh bayangkan...konsep dia dengan perbendaharaan kata dia memang rendah... sangat rendah. (R2)

Dari segi kemahiran bertutur pula, dapatan kajian menunjukkan terdapat beberapa faktor yang menjadi masalah kepada kelemahan bertutur murid-murid Orang Asli di Sekolah Kebangsaan Terisu, Cameron Highland. Salah satu daripadanya ialah penggunaan bahasa ibunda iaitu bahasa Semai dalam pertuturan murid. Murid-murid bukan hanya menggunakan bahasa ibunda mereka ketika berinteraksi dengan ahli keluarga di rumah malah mereka turut menggunakannya untuk bertutur semasa berada

di dalam kelas dan juga di persekitaran sekolah seperti kantin. Bahasa Melayu pula kurang digunakan semasa mereka bertutur dengan kawan. Oleh sebab itu, bolehlah dikatakan Bahasa Semai ialah bahasa utama, Bahasa Melayu sebagai bahasa kedua manakala Bahasa Inggeris ialah bahasa ketiga.

Masalah lain tu dari segi dari segi pengetahuan sedia ada sangat kurang dari segi penggunaan perkataan, kosa kata memang sangat kurang. Depa ada bahasa sendiri, bahasa Semai, Bahasa Melayu jadi bahasa kedua. Kat sekolah ni bila saya mengajar saya denda murid 10 sen kalau dia orang cakap bahasa Semai...tapi dia tak cakap sekejap waktu Bahasa Melayu sajalah...tapi kadang-kadang depa cakap bahasa Semai juga bisik-bisik dengan kawan. Kita cuba dia berBahasa Melayu tapi tak boleh macam manapun dia nak cakap bahasa Semai juga susah dia nak menggunakan Bahasa Melayu sebagai bahasa pertuturan di sekolah. Saya faham juga sikit-sikit bahasa Semai...kadang-kadang tu saya...hah...cakap apa tu...saya tahu apa dia cakap tu kan...faham juga...macam nasi tu "chaknak" makan nasi. (R2)

Pengetahuan sedia ada kurang, murid guna bahasa Semai sebagai bahasa utama, manakala penggunaan Bahasa Melayu agak terbatas di luar sekolah kerana persekitaran bukan Melayu - India dan Cina dan buruh dari Bangladesh. Pengaruh bahasa Semai menjadikan struktur Bahasa Melayu murid terbalik. (L, P). Guru mengajar ikut kumpulan berdasarkan markah yang diperolehi murid.

Macam penulisan yang saya buat, karangan Bahasa Melayu UPSR terbahagi kepada 3 bahagian, iaitu A, B dan C dalam karangan UPSR. Bahagian A, tu saya buat bagi dia melengkapkan kotak...kita buat frame jadi dia dah tahu kena isi 3 frame tu baru ayat lengkap, kalau tak buat frame macam tu sebagai panduan ayat yang dia buat tu tergantung. Teknik ini hanya boleh diguna pakai untuk sekolah pedalaman saja. Jadi saya sebagai pentaksir kawasan PLBS (Pentaksiran Lisan Berasaskan Sekolah) termasuk sekolah pos...jadi bila saya guna teknik yang buat frame ni...ajar kepada kawan-kawan...murid dia mudah nampak...depa kata. (R1)

Masalah Daya Ingatan

Persoalan mengenai sebab dan alasan mengapa murid tidak dapat menguasai pelajaran yang diajar oleh guru perlu diberi perhatian. Hasil daripada kajian menunjukkan murid tidak dapat menguasai pelajaran yang diajar oleh guru kerana mereka mudah lupa. Hal ini disebabkan daya ingatan mereka yang lemah. Kajian juga mendapati mereka tidak dapat menguasai mata pelajaran terutama mata pelajaran yang memerlukan penyelesaian masalah. Ini juga kerana daya penaakulan yang lemah dalam kalangan murid-murid Orang Asli. Daya penaakulan yang lemah ini kerana mereka tidak berusaha untuk memahami sesuatu pelajaran.

Murid Orang Asli ini kelemahan dia dari segi dia mengingat...dia memang sangat lemah..penakulan sangat lemah...macam kita contohnya murid tahap 2 pun kita berikan dia petikan...dia tak faham apa yang dia baca, dia just baca tapi dia memang tak faham...sebab dia tak cuba memahami dari segi kemahiran membaca dia lembab/lambat...kadang-kadang dari segi kosa kata atau perbendaharaan kata...dia sangat lemah (R2)

Budaya Pembelajaran

Dapatan melalui temu bual mendapati murid-murid Orang Asli kurang kuat dari segi budaya pembelajaran. Proses pembelajaran mereka hanya berlaku apabila mereka datang ke sekolah. Apabila mereka pulang ke rumah, tidak ada motivasi untuk mereka membuat kerja rumah atau mengulang kaji pelajaran. Ibu bapa pula tidak memainkan peranan untuk membantu pembelajaran anak-anak mereka.

Masalahnya sekarang ni murid di sini hanya belajar di sekolah sahaja...pembelajaran terhad di sekolah sahaja ...tu yang pertama dan dia punya pengalaman dengan murid luar sangat berbeza. Sebagai contoh kalau saya mengajar Tahun 1, bila kita mengajar mengenai huruf, murid sekolah di luar dia tengok huruf-huruf di papan tanda tapi di sini tak ada papan tanda...dia hanya tengok benda maujud saja seperti pokok, tak ada tulis pokok...dia cuma tengok pokok buluh, batu tapi murid luar nampak...dia boleh baca..nombor plet kereta...macam tu la jadi....itulah masalah yang paling utama.(R1)

Ibu bapa langsung tak main peranan sebab bila kita beri kerja rumah pun, bila esok kita nak kutip balik kerja rumah tu...tak dak...tak buat...tu la masalah dia...tiada sokongan ibu bapa...tula masalahnya. Itu yang saya masukkan cadangan untuk bina asrama di sekolah ni dalam RMK 10/11, bila bina asrama bila petang lepas sekolah tu boleh berlaku pembelajaran, kalau tiada asrama, dia balik ke rumah tiada berlaku pembelajaran...main saja. (R2)

Pengaruh Rakan Sebaya

Dapatan temu bual menunjukkan pengaruh rakan sebaya juga memainkan peranan penting. Ini kerana rakan sebaya yang ponteng akan mempengaruhi murid-murid yang ingin ke sekolah. Lama-kelamaan murid-murid juga akan turut mengamalkan ponteng sekolah.

Pasal pengaruh rakan sebaya ni kita boleh cerita juga..ok..bila kita tengok di sekolah rendah memang kita jaga kalau tak datang sekolah kita pergi jumpa mak bapa dia ...bila naik sekolah menengah, apa yang berlaku kalau 4 kali

tak pi sekolah...panggil ibu bapa keluar surat 4 kali...terus berhenti senang saja sekolah menengah sedangkan .masa di Tahun 6 sekolah rendah kita cukup jaga...sampai sekolah menengah dia senang saja 4 kali tak pi sekolah...panggil ibu bapa...sign, berhenti sekolah..habis cerita. Patutnya benda macam ni..kerajaan nampak tak nampak tak pasti la..tapi benda ni tak boleh berlaku...tak boleh berhentikan budak tu...kalau boleh biar.... murid tu habis belajar. (R1)

Kesemua responden juga mengakui bahawa punca banyak berlaku kadar keciciran dalam kalangan murid Orang Asli kerana:

1. Tahap sosioekonomi yang rendah
2. Pengangkutan ke sekolah menengah yang lebih jauh
3. Tahap kesedaran terhadap pendidikan yang rendah
4. Motivasi yang rendah
5. Taraf kesihatan yang rendah
6. Membantu ibu bapa mencari sumber pendapatan keluarga dengan bekerja di hutan atau di kebun
7. Sikap ibu bapa pula tidak memarahi anak-anak yang suka ponteng ini.

Selain itu, dapatan temu bual menunjukkan kesemua responden bersetuju bahawa faktor persekitaran serta sosial budaya juga menyebabkan murid-murid Orang Asli kurang mengambil berat tentang kepentingan pelajaran. Selain itu, tahap pemakanan di rumah sedikit sebanyak mempengaruhi perkembangan mental dan fizikal murid. Mereka hanya makan makanan yang terdapat di persekitaran mereka sahaja terutama makanan berunsurkan karbohidrat. Keadaan akan menjadi lebih buruk jika murid ini terdiri daripada golongan kurang berkemampuan atau miskin. Oleh sebab itu, mereka tidak dapat menguasai pelajaran dengan baik seperti yang diharapkan.

KESIMPULAN DAN CADANGAN

Kajian yang dijalankan ini telah meneroka masalah utama yang dihadapi pelajar dalam pembelajaran penulisan karangan Bahasa Melayu Tahap II dalam kalangan murid-murid Orang Asli. Kajian untuk mengenal pasti masalah ini sangat penting kerana penulisan karangan dianggap satu langkah untuk mewujudkan satu masyarakat yang celik ilmu bukan hanya kepada masyarakat bandar malah kepada murid-murid Orang Asli khususnya kepada murid-murid Sekolah Kebangsaan Terisu, Cameron Highland ini. Penguasaan kemahiran menulis dalam kalangan kanak-kanak Orang Asli ini perlu diberi penekanan agar proses pemindahan maklumat akan menjadi lebih cepat.

Dalam hal ini, kajian ini juga telah menghasilkan satu modul pembelajaran karangan khusus bagi murid-murid Orang Asli. Proses menghasilkan modul ini telah selesai dan fasa seterusnya ialah bagi menguji modul ini dengan menggunakan kaedah eksperimen dan pandangan pakar. Pembinaan modul ini mengambil kira pandangan Steinberg (1982) bahawa kanak-kanak dapat membaca dengan lebih cepat jika

pengajaran dimulakan dengan unsur-unsur yang bermakna. Mengambil kira dapatan kajian ini, satu modul pengajaran karangan yang berasaskan unsur-unsur bermakna ini dimulakan.

Kajian ini memberikan pengkaji banyak maklumat mengenai budaya dan cara berfikir murid-murid Orang Asli dan kaedah pengajaran dan pembelajaran yang sesuai untuk mereka terutama dalam penulisan karangan. Kajian ini dapat melihat sejauh mana penguasaan anak Orang Asli dalam pendidikan, terutama dalam kemahiran menulis Bahasa Melayu. Perkara ini perlu diambil kira kerana penguasaan kemahiran menulis sangat penting kepada kanak-kanak sebelum mereka melangkah masuk ke sekolah menengah.

Apabila murid-murid ini sudah dapat menguasai kemahiran tersebut, mereka akan mudah untuk memahami pengajaran yang disampaikan oleh guru. Di samping itu, melalui penulisan juga mereka akan dapat menyampaikan mesej yang berkesan kepada khalayak yang lebih besar, berkomunikasi secara bertulis. Contohnya dengan menulis surat untuk bertanyakan khabar kepada kedua ibu bapa atau guru, memohon pekerjaan dan meluahkan ketidakpuasan hati mereka. Oleh sebab itu, pelbagai pihak perlu berkerjasama dengan merangka langkah-langkah yang sesuai dalam usaha meningkatkan kemahiran menulis dalam kalangan murid ini supaya proses penyampaian ilmu dapat disampaikan secara menyeluruh.

RUJUKAN

- Abd. Aziz Shukor, Ramlah Jantan, Md. Nasir Masran, Suppiah Nachiappan, & Roslinda Mustapha (2010). Program pemulihan membaca di kalangan murid-murid Orang Asli di Sek. Kebangsaan Batu 7 Tapah, Perak. Prosiding Seminar International Management Education Conference 2010, 6-8 Oktober 2010 Mahkota Hotel, Melaka.
- Abdull Sukor Shaari (1998). Kesan pendekatan proses dan pendekatan terkawal dalam penulisan karangan tahun enam. Tesis Sarjana Pendidikan. Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang.
- Abdull Sukor Shaari & Zamri Salleh (2010). Kesan model tautan terhadap pengajaran karangan. *Malaysian Journal of Learning and Instruction*, 6.
- Azhar Md Adnan. (1998). Faktor-faktor yang menyumbangkan kebolehan membaca kanak-kanak tahun satu di sekolah-sekolah rendah luar bandar di Daerah Miri, Sarawak. Tesis Sarjana Pendidikan. Universiti Putra Malaysia, Serdang.
- Bogdan, R. & Biklen, S. R. (2003). *Qualitative research for education: An introduction theories and methods*. 5th Edition. Boston: Allyn & Bacon.
- Creswell, J. R. (2009). *Research design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches*. 3th Edition. London: SAGE Publication.
- Estrin, H. (2010). *Teaching minority students to write effectively*. New Jersey Institute of Technology. <http://www.indiana.edu/~reading/ieo/digests/d83.html>

- Farehah Mohd Hani (2000). Kemahiran membaca nun sakinah dalam kalangan pelajar tingkatan tiga di sebuah sekolah menengah di Daerah Petaling. Tesis Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Glesne, C. (1999). *Becoming qualitative researchers: An introduction*. White Plains, N.Y.: Longman.
- Halim Mokhtar (2003). *Penerimaan dakwah Islamiah dalam kalangan masyarakat orang Asli*. Tesis Sarjana Pendidikan. Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi.
- Huzaimah Hj Ismail (2006). Amalan-amalan yang berkaitan animism dalam kalangan Orang Asli suku kaum Temuan di daerah Petaling, Selangor Darul Ehsan. Tesis Sarjana Pendidikan. Universiti Teknologi Mara, Shah Alam.
- Junaidah Mat Lia (1999). Penilaian terhadap kemahiran membaca Jawi di kalangan murid tingkatan dua di sebuah sekolah menengah di Wilayah Persekutuan. Tesis Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Kementerian Pelajaran Malaysia (2010). *NKRA Kementerian Pelajaran Malaysia*. Dimuat turun pada 20 Januari 2011. <http://www.moe.gov.my>
- Lincoln, Y.S. (1995). In search of students' voices. *Theory into Practice*, 34 (2): 88-93.
- Merriam, S.B. (1984). *Qualitative research and case study applications in education*. San Francisco: Jossey-Bass Inc.
- Miles, M., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: A source book of new methods*. Beverly Hills, CA: SAGE Publication.
- Mohd Fauzi Harun (2006). *Peminggiran dan kemiskinan Orang Asli di negeri Perak*. Tesis Doktor Falsafah. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi.
- Nicholas, C. (2000). *The Orang Asli and the contest for resources: Indigenous politic, development and identity in Peninsular Malaysia*. Kuala Lumpur: Vinlin Press Sdn. Bhd.
- Nicholas, C. (2007). *People first Orang Asli after 50 years of merdeka*. Dimuat turun pada 10 Ogos 2009. <http://www.coac.org.my>
- Norainah Mohd Salleh (2004). Tahap kebolehbacaan dan kefahaman membaca pelajar tingkatan empat berdasarkan petikan teks cerpen antologi anak laut: Hubungkaitnya dengan pencapaian gred Bahasa Melayu PMR. Tesis Sarjana Pendidikan. Universiti Pendidikan Sultan Idris, Tanjung Malim.
- Noraini Awang Mat. (2001). Masyarakat Temiar dan perubahan: Kajian kes di rancangan pengumpulan semula Orang Asli Kuala Betis Gua Musang, Kelantan. Tesis Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Nurahimah Yusoff, Mustapa Kassim, Nuraini Yusof, Abdul Malek Abdul Karim, Mohd Izam Ghazali & Abdull Sukor Shaari (2009). Kajian pendidikan minoriti orang Asli. *Laporan Kajian Geran FRGS*. Universiti Utara Malaysia, Sintok.
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative evaluation and research methods*. 2nd Edition. Newbury Park, CA: SAGE Publications.
- Steinberg, D. D. (1982). *Psycholinguistic: Language, mind and world*. London: Longman.
- Syahrom Abdullah (2002). Ujian kefahaman membaca sebagai pengukur kemahiran pemikiran kritis. Tesis Doktor Falsafah. Universiti Pendidikan Sultan Idris, Tanjung Malim.

Stake, R. E. (1995). *The art of case study research*. Thousand Oaks, California: SAGE Publication.

Sukatan pelajaran kurikulum bersepadu sekolah menengah: Bahasa Melayu. (2003). Kuala Lumpur: Kementerian Pelajaran Malaysia.

Maklumat lanjut, boleh hubungi:

Prof. Madya Dr. Abdul Sukor Shaari

Kolej Sains dan Sastera

Universiti Utara Malaysia

abdsukor@uum.edu.my